

ZPRAVODAJ

ekologických nevládních
organizací

ÚVOD

V celé Evropské unii se o velkých stavbách rozhoduje zhruba podle stejných pravidel. U nás však musí investoři i občané čekat na často zásadní rozhodnutí o měsíce i roky déle než v jiných zemích. Rozhodnutí našich úřadů jsou navíc často zatížena chybami, kdy posouzení zátěže pro životní prostředí neproběhlo podle pravidel, lidé nebyli dostatečně o stavbě informováni, či byli dokonce neprávem vyloučeni z rozhodovacího procesu.

Pokud jen trochu sledujete vyjádření politiků na téma odstraňování administrativní bariér a zrychlení výstavby, pak jistě víte, že nejvíce rozšířenou domněnkou je ta, že za zpoždění mohou právě lidé, kteří se o stavby ve svém okolí zajímají a vyjadřují se k nim. Ve skutečnosti může zdržení způsobit pouze porušení zákona úředníkem a následný soud. Skutečný podíl odvolání u územních a stavebních rozhodnutí je jen asi 5% (není dokonce ani známo, jak velkou část odvolání podali právě občané či nevládní organizace). U většiny odvolání vyšší instance potvrdila pochybení na straně úřadů. U soudu pak končí zhruba půl procenta případů.

Některé resorty, bohužel v čele se stávajícím vedením ministerstva životního prostředí, se však nadále drží předpokladu, že za zdržení staveb mohou právě občané, kteří se starají o své okolí. Iniciativně proto navrhly vyloučit všechny spolky (dříve občanská sdružení) ze správních řízení, které mají významný dopad na životní prostředí a podléhají povinnosti provést tzv. posouzení vlivu na životní prostředí (EIA).

Zbrusu nový návrh novely zákona o EIA z 1. dubna 2014 říká: Už žádné podrobné seznamování s projektem, nahlížení do spisu či možnost požádat o doplnění chybějících podkladů. Nově se o velkých stavbách spolky (i jednotlivci) - dozvědí jen „část informací“ a mohou „zaslat připomínky“. Právo na odvolání jim zůstane pouze za předpokladu, že během několika málo týdnů dovedou na úřad 250 lidí, kteří budou ochotni nechat se legitimovat a

ověřit svůj vlastnoruční podpis. Minimální odhad nákladů na takový formální úkon na straně neziskových organizací či aktivních občanů je 7500 Kč.

Trochu podobné – byť mnohem mírnější – omezení pro zapojení občanských organizací do velkých řízení s povinností EIA mají u sousedů v Rakousku – které díky tomu léta čelí mezinárodní kritice. Jenomže rakouské ekologické organizace registrované na tamním MŽP žádné podpisy shánět nemusejí a místní iniciativy je zase nemusejí ověřovat.

Nesmýslná byrokracie pro občany i ověřující úředníky a nutnost zaplatit tisíce za ověření podpisů představuje zároveň bariéru v přístupu k soudní ochraně, která je v rozporu i s výše zmíněnou evropskou legislativou. A konečně, omezením občanských práv směřuje návrh k explicitnímu porušení koaliční smlouvy.

Úředníci dokonce nejen že přistoupili k omezení občanských práv, ale návrh připravili zcela bez konzultací se spolky, jež úprava nejvíce zasáhne.

Júlia Sokolovičová, Zelený kruh

JAN KRAJHANZL: VÍME MÁLO O LIDECH, KTERÉ CHCEME OSLOVIT

PhDr. Jan Krajhanzl, Ph.D.

Je sociální psycholog a ekopsycholog, který působí na Katedře environmentálních studií Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity v Brně. Zabývá se tím, proč lidé (ne)chrání životní prostředí, co prožívají děti při kontaktu s přírodou nebo jak komunikovat environmentální témata s veřejností. Za svou disertační práci obdržel cenu Josefa Vavrouška v kategorii vědecko-výzkumné práce. Rád propojuje akademickou sféru s praxí, pro občanský sektor konzultuje, lektoruje semináře a provádí výzkumy. Dvanáctým rokem podporuje rozvoj ekopsychologie u nás, je editorem Českého portálu ekopsychologie (www.ekopsychologie.cz).

NASA si v roce 2012 nechala zpracovat studii o tom, jak lidé vnímají klimatické změny a zjistili, že lidé podceňují klimatické změny ze dvou důvodů. Za prvé, že klimatická změna se špatně pozoruje lokálně. A vědci také nedokáží prezentovat zjištěná data způsobem, kterým by běžní lidé rozuměli. Pojišťovna AXA si také nechala v roce 2012 zpracovat studii a ta říkala, že devět desetin lidí si klimatickou změnu uvědomuje jako zcela jasný fakt, ale pouze třicet procent přemýšlí o dopadech do běžného života. Jak se nato, jak lidé vnímají a reagují na nevratné změny v životním prostředí, díváš ty?

Vcelku to odpovídá tomu, co se o tom píše v psychologii klimatických změn – to je nová disciplína, která si klade otázku, proč lidé vnímají globální změny klimatu tak, jak je vnímají. Jeden z faktorů je třeba neviditelnost problémů: jsou mimo náš život a dějí se buď v dlouhých časových horizontech, nebo na druhém konci planety, nebo jsou nepozorovatelné pouhým okem. Pro lidi bývá těžké s těmito problémy počítat. Téma klimatu je zároveň odborně složité a zpolitizované, takže lidé slyší různé názory a těžko si dělají vlastní pohled na věc. Raději pak přebírají ty názory, které jim umožňují žít jako dosud.

Jaký názor třeba?

Debatu u nás určitě významně ovlivnil Václav Klaus, jehož názory byly podpořené rolí prezidenta. U lidí, kteří klimatické problémy nechtějí brát na vědomí, podporoval přesvědčení, že se klimatické změny nedějí. Obecně totiž lidé neradi žijí v pocitu ohrožení, chtějí se cítit na světě dobře a nechtějí se příliš stresovat. Před problémy, které neví jak řešit, lidé často strkají hlavu do písku, a vezmou zavděk v podstatě čímkoliv, co jim umožní zachovat si obrázek bezpečného světa.

Já se s tím, že to lidé takto dělají, nemůžu srovnat. Mou tendencí v takové chvíli je hledat řešení a tím uvolňuji pocit ohrožení. Jak to napětí tedy uvolní ti lidé?

Právě tím, že strčí hlavu do písku. Můžou to vytěsnit, nebo ty zprávy bagatelizovat, nebo začít intelektualizovat, že klima se vždycky měnilo. Nebo začnou očerňovat původce zpráv. Pokaždé to sníží jejich úzkost. Takovým způsobem můžou dál žít svůj život jakoby se nic nedělo, cestovat tam, kam se chce, a kupovat to, co se chce, a žít do budoucna bez strachu o sebe a svoje děti. To je dost komfortní varianta. Environmentální hnutí navrhuje lidem něco náročnějšího: pustit si starosti o svět k tělu, tedy žít s určitou chronickou úrovní strachu z toho, co nás čeká, a také s vědomím, že se na tom my všichni podílíme. Přitom jsme my ekologové jen málokdy schopni dát člověku nějaké východisko, nabídnout mu funkční řešení. Někdo může na řešení environmentálních problémů usilovně pracovat, ale jak víme z vlastní zkušenosti, neznamena to, že se situace opravdu zlepší. Pokud je šance něco změnit jen malá, většinu lidí to spolehlivě demotivuje.

Zajímavé je to i z hlediska teorie her: zatímco náklady na řešení problému nesou ti obětaví, zlepšení (nebo nezhoršení) situace si užijí všichni, včetně těch, kteří celou dobu bez zábran létali z jednoho konce světa na druhý, silnicemi proplouvali ve svém SUV a při nákupu rozhodně nepřemýšleli, co si koupit a co ne. Spousta lidí proto ráda deleguje odpovědnost na někoho jiného, třeba na ekology.

Musím říct, že mě nenapadlo, že pouze mě ten zisk něco stojí, ale je vlastně všech. Vlastně pak ekonomicky dává smysl to nedělat, protože je to trochu takový socialismus.

Je důležité, že různé skupiny ve společnosti vnímají tyto věci dost odlišně. V osvětových kampaních se mluví o různých segmentech společnosti a tyto segmenty mají různé základní

zájmy. Například podle segmentace CDSM (Cultural Dynamics Strategy & Marketing) míří často neziskové kampaně na lidi, kteří slyší na etické argumenty. V segmentaci CDSM se jim říká „pioneers“ a nemá to nic společného s československými pionýry před rokem 89, ale označuje to segment postmateriální, progresivní, který chce podporovat lidská práva, chránit menšiny, chovat se šetrně k životnímu prostředí. Problém je, že na morální argumenty slyší pouze menší část populace.

Mám pocit, že kampaně moc nepoužívají etiku, ale používají materiální argumenty, čímž působí na jinou než naši cílovou skupinu. Není to tak?

Když se podíváme po světě, tak hodně kampaní morální argumenty používá, i když u nás méně. Nehodnotím, jestli je to dobře nebo špatně. Ale je důležité vědět, že to může oslovit jen někoho. Kromě „pioneers“ popisuje CDSM poměrně rozsáhlou skupinu „prospectors“ (to jsou ti, co hledají drahé kovy), pro které je základní životní hodnotou úspěch. Představují takovou tu klasickou modernitu: mít hodně peněz, být populární, mít hodně přátel, užít si, prostě mix konzumerismu, hédonismu a materialismu. Na tuto skupinu mohou ekonomické argumenty zabrat, ale musí být konkrétní a přesné. Jim nejde o to, jaké ekologické opatření přinese prospěch zemi, že třeba pro Českou republiku je lepší nedovážet plyn z Ruska, ale zajímá je, jaký prospěch to znamená pro ně osobně. Jim se to prostě musí vyplatit. Tito lidé slyší na ekonomické argumenty, nebo je dokážou oslovit „hvězdy“ – buďte jako David Beckham nebo třídte odpad jako George Clooney. A pokud jsme se začali bavit o CDSM, tak je tam třetí segment lidí, a té se říká „settlers“ (osadníci). Pro ně je nejdůležitější bezpečí, mohou mít často velmi tradiční, konzervativní, ale také autoritativní či proto-fašistické postoje. Často jsou interpretováni jako největší brzdy společnosti, ale ukazuje se, že dokážou být pro environmentální kampaně motivovanější než například „prospectors“, protože si vše převádí do lokálního měřítka. Způsob jakým se téma podá například těmto třem skupinám ze segmentace CDSM, se tedy velmi liší.

Může se ti stát, že když namícháš ty argumenty pro všechny tři skupiny, že se třeba navzájem vyruší? Nebo jak moc bys doporučoval argumenty kombinovat?

Jedno ze základních pravidel kampaní je „Keep It Simple, Stupid“ (KISS), což znamená, že je důležité zjednodušovat. Obrazně: pokud budeme zkoušet chytit tři zajíce naráz, nechytíme žádného. Málokterá kampaň zvládne přesvědčit tak rozdílné cílovky.

Máš nějaké konkrétní tipy pro to, jak by v českém kontextu mělo být komunikováno klima?

Začnu obecněji: v mnoha ohledech víme velmi málo o lidech, které zkusíme oslovit, chybí nám data. To rozhodně není problém pouze českých nevládek, podobná situace je i jinde v zahraničí. Často se dnes mluví o tom, že většina z nás je uzavřena ve své sociální bublině, kdy se vídáme s těmi, kteří mají hodnoty, zájmy a názory, ale také třeba oblečení nebo způsoby

trávení volného času velmi podobné jako my. A pro nás, kteří máme vyhraněnější životní styl a světonázor, to platí ještě víc. Co ale víme o těch lidech mimo naši bublinu? Když si představíme běžného diváka filmu Babovřesky nebo čtenáře časopisu Blesk (a nemyslím to zle), víme, co si oni myslí o klimatu a proč?

Přijde mi, že se dnes šíří představa, že nám lidé nerozumí. Užitečnější mi ale připadá dívat se na to z opačného pohledu: že my nerozumíme jim, a teprve důsledkem toho oni nerozumí nám. Pokud máme určitý zájem lidí přesvědčit, pak věřím, že „je míč na naší straně“ a je potřeba jít za těmi lidmi a pochopit je.

Když se vrátím k Tvoji otázce: nemám recept, jak komunikovat klima v České republice. Před vytvořením jakékoliv receptu by bylo potřeba jít za lidmi a zajímat se, jak o těch věcech sami přemýšlejí, jak se rozhodují. Obecně bych řekl, že dobrá kampaň potřebuje osmdesát procent poslouchání, a teprve zbylých dvacet procent má být akce.

Užitečné jsou v tom segmentace. Pro vytvoření segmentace je potřeba udělat výzkum, ve kterém se snažíme pro určité téma identifikovat ve společnosti skupiny lidí, kteří k tomu tématu zaujímají podobné postoje a podobně se chovají. Segmentace se dá udělat na ledaco, např. na klima, na ochranu divočiny nebo občanskou participaci. Získáte pak vlastně mapu společnosti, kdy si s oporou v datech můžete vcelku plasticky představit zástupce jednotlivých názorových proudů a víte, jak významně jsou tyto proudy zastoupeny ve společnosti. Potom víte, co může oslovit jednu skupinu a co skupinou druhou, protože prostě víme, s kým mluvíme.

Udělat výzkum, který by zmapoval segmenty české veřejnosti z hlediska ochrany přírody a životního prostředí, může být pro jednu organizaci finančně náročné. Umím si ale dobře představit, že by se na takový výzkum složilo více organizací a výsledky by pak pomohly všem.

Myslíš, že když se „prodávají“ nějaké ideje, tak to může být lidmi vnímáno jako manipulující?

Záleží, jak chápeme manipulaci. Pokud někdo manipulaci chápe široce jako v podstatě jakékoliv (účinné) přesvědčování lidí, spadne mu do manipulace v podstatě jakákoliv argumentace, nebo vůbec osvěta, ale třeba také výchova nebo sociální práce. Nakonec takové široké pojetí manipulace chtě nechtě stírá etické hranice: když je manipulace skoro všechno, tak proč to řešit. Osobně mám proto raději užší, ale o to více eticky srozumitelné vymezení manipulace. Konkrétně je pro mě manipulace spojená hlavně oklamáváním lidí, tedy když někdo lidem neříká pravdu, například je láká na něco, co jim vlastně nenabízí. Za manipulativní kampaně považuji ty, po kterých se lidé cítí obklamáni nebo přímo podvedeni, když se později dozvědí celou pravdu.

Jaké příležitosti vidíš pro další rozvoj komunikace environmentálních témat s veřejností?

U nás je spousta lidí, kteří pracují na zlepšování propagace v neziskovém sektoru. A dělají to skvěle, ať už ve svých organizacích, nebo třeba pořádáním kurzů. Zároveň se mi zdá, že většina takových kurzů se zabývá spíše taktikou a operativou kampaní než strategií. Například se pořád řeší, jak dostat naše témata do novin, jak dělat tiskovou konferenci, jak mluvit na kameru, jak napsat tiskovou zprávu, jak vypadá dobrý post na Facebooku, jestli pracovat s Twitterem a podobně. To je všechno důležité, ale přijde mi, že se mnohem méně mluví o otázkách, které by tomu měly předcházet – třeba co vlastně chceme lidem říci, komu přesně to chceme říci a čím máme šanci tu cílovou skupinu oslovit. To jsou otázky z pomezí environmentální komunikace, sociálního marketingu a ekopsychologie. Když pracuji na těchto tématech se svými studenty, říkám jim, že to, jak napsat dobrou tiskovou zprávu, se dozví jinde. V českém ekohnutí bych se ale daleko víc bavil o základních strategických otázkách, jako třeba: „Máme co nabídnout horníkům na Ostravsku? Čím chceme oslovit starousedlíky na venkově? Na co uslyší matky se základním vzděláním?“.

Rozhovor vedla Júlia Sokolovičová

Zaujal Vás rozhovor a napadají Vás další otázky? V tom případě pro Vás má kancelář Zeleného kruhu skvělý tip! **V pondělí 28. dubna od 18:00 Vás zveme na [Science café do Langhans – Centra Člověka v tísní v Praze](#), kde můžete nejen s **Janem Krajhanzlem**, ale i s **Barborou Urbanovou** (koordinátorka [Klimatické koalice](#)) hledat odpovědi na otázky „**Věříme ve změnu klimatu?**“ Jaký je dopad klimatických změn na lidskou psychiku a proč na přírodní katastrofy lidé nereagují racionálně? Více v sekci Akce.**

Pokud byste to do konce měsíce nemohli zvědavostí vydržet, doporučuji Vám nahlédnout do on-line publikace Jana Krajhanzla [Dobře utajené emoce a problémy životního prostředí](#).

CO SE DĚJĚ?

Zelený kruh: TZ – [Návrh ministerstva životního prostředí – méně veřejné kontroly, více byrokracie](#)

Po deseti letech čekání mají být u nás zavedena stejná pravidla rozhodování o

chemičkách, skládkách či dolech jako jinde v Evropské unii. Ministerstvo životního prostředí ovšem našlo způsob, jak v rámci vyhovění požadavkům EU nevládní organizace z rozhodování vyřadit. Navrhuje, aby místní spolky ztratily právo účastnit se rozhodování přímo a nadále směla jen zaslat připomínky. Proti

nezákonnému rozhodnutí o stavbě by se pak směly odvolat jen tehdy, když za pár týdnů seženou 250 podpisů a zaplatí 7500 Kč za jejich úřední ověření. Více [v tiskové zprávě](#), nebo v [článku Echo24.cz](#).

Zelený kruh: [Daniel Vondrouš v diskusi pro ČRo Plus](#)

Kdo může za bezkonceptní, drahou a pomalou výstavbu dálnic? Ti, kdo je připravují, ti, kdo o nich rozhodují, ti, kdo je stavějí? Anebo jsou to občané a občanky, kteří se k dálnicím vyjádřili? Výkonný ředitel Svazu dopravy P. Kašík a Dan Vondrouš ze Zeleného kruhu diskutovali na ČRo Plus.

Greenpeace: [Aktivisté Greenpeace vnikli do jaderné elektrárny ve Francii](#)

Desítkám aktivistů ekologické organizace Greenpeace se podařilo vniknout do objektu francouzské jaderné elektrárny Fessenheim. V tomto nejstarším jaderném provozu u hranic s Německem a Švýcarskem demonstranti odsuzovali podle nich malou bezpečnost podobných objektů v Evropě. Informovaly o tom agentury AFP a AP.

Hnutí DUHA: [TZ – Podnikatelé a ekologické organizace vyzývají ministry](#)

Investujte 10 miliard ročně z evropských fondů do oživení ekonomiky a snížení závislosti na Rusku – Společným dopisem vyzvaly ekologické organizace, zástupci stavebního průmyslu i bytových družstev ministry Brabce a Jourovou k nastartování skutečně masivního programu úspor energie v budovách. Požadují, aby vláda

připravila program energetických renovací obytných domů a veřejných budov v ČR z fondů EU ve výši 10 miliard Kč ročně.

Arnika: [Jihlavě stále hrozí stavba spalovny. Arnika místo pálení odpadu navrhuje jeho minimalizaci, třídění a recyklaci](#)

Arnika uspořádala v Jihlavě veřejnou diskusi o spalovně a odpadech, které se zúčastnila přibližně stovka občanů. Návštěvníci debaty se například dozvěděli, že stavba spalovny v Jihlavě je stále aktuální. Měla by však mít nižší kapacitu, než o které hovoří současné dostupné dokumenty. Diskutovalo se také o tom, zda Jihlava spalovnu vůbec potřebuje a jestli by o její stavbě měli rozhodovat politici či občané. Z úst odborného lékaře se pak posluchači dozvěděli o vlivech spaloven odpadu na zdraví obyvatel v jejich okolí.

Související: [Vysočina pokračuje v přípravách na spalovnu, Co prozradil obyčejný kontejner o třídění v Mohelnici](#)

Arnika: [Obyvatelé dnes zachránili park na Klamovce](#)

Obyvatelé pražských Košíř dnes podruhé zachránili [park na Klamovce](#). Na zasedání přesvědčili zastupitelky a zastupitele hlavního města, a ti pak nezvedli ruku pro změnu územního plánu. Na část parku si brousí zuby Metrostav a chce zde vystavět komerční bytovku. Lidé park brání již od roku 2010. Loni dal jejich argumentům za pravdu také soud, a zrušil první pokus úřadů o změnu územního plánu.

Související: [Zastupitelé budou rozhodovat o zástavbě parku na Klamovce](#)

Arnika: [Odstraňte olovo z dětských pokojíčků: vzkazují mezinárodní organizace delegátům chemické konference v Kuala Lumpur](#)

Oproti dilematu českých rodičů, jakou zvolit barevnost dětského pokojíčku, si rodiče z jižní a jihovýchodní Asie musí klást daleko zásadnější otázky - jak se vyhnout barvě s obsahem olova a zajistit zdravý vývoj svých dětí. Koncentrace olova v testovaných barvách ze sedmi asijských zemí Bangladéše, Indie, Indonésie, Nepálu, Filipín, Srí Lanky a Thajska vysoce překračují evropské normy, a tak zůstává duševní vývoj malých dětí z jižní a jihovýchodní Asie i nadále významně ohrožen. Vyplývá to ze studie, na které se podílelo sdružení Arnika a kterou v těchto dnech zveřejnili zástupci mezinárodní sítě nevládních organizací IPEN při příležitosti jednání o Strategickém přístupu k mezinárodně odpovědnému nakládání s chemickými látkami (SAICM).

Související: [Nosátko propadlo v testu ftalátů, výrobce napravil chybu](#)

Auto*mat: [Do práce na kole roste. Jezdit se bude v sedmnácti městech](#)

Sedmnáct českých i moravských měst se zapojí do čtvrtého ročníku soutěže Do práce na kole a společně tak poukážou na výhody pohybu po městě na kole. Tisíce lidí z firem a institucí šlápnou v květnu do pedálů a začnou jezdit do práce na vlastní pohon. Ve hře jsou hodnotné ceny pro

týmy i jednotlivce a firmy se mohou utkat o titul Cyklozaměstnavatel roku.

Související: [Vstup Prahy do Asociace cykloměst nesmí být jen formální. Chceme pomoci s řešením, říkají neziskovky](#)

Čisté nebe: [Čisté nebe v EKO MAGAZÍNU na TV Polar](#)

Poslední vydání EKO MAGAZÍNU na TV Polar se celé věnovalo našim aktivitám. Předseda správní rady Čistého nebe, Jan Kozina v rozhovoru s moderátorkou představil naše projekty jako je SmogAlarm, Čistý komín nebo nedávnou akci v Opavě, která nesla název Krotitelé vzduchu.

Frank Bold: [Podali jsme stížnost na amnestii u Evropského soudu pro lidská práva](#)

Po [zamítnuté ústavní stížnosti](#) jsme za klienta, kterého společnost Private Investors připravila o půl milionu korun, podali stížnost k Evropskému soudu pro lidská práva. Stížnost směřuje proti článku 2 amnestie. Namítáme v ní zásah do vlastnického práva a zásah do práva na spravedlivý proces. Manažeři makléřské společnosti Private Investors byli v roce 2010 Městským soudem v Praze odsouzeni za trestný čin porušování povinnosti při správě cizího majetku. [Pokračovat ve čtení.](#)

NeSeHnutí: [TZ - Úřady a policie „podržely“ chovatele, jimž uhynula horkem zvířata](#)

Za úhyny hospodářských zvířat, způsobené loňským letním vedrem, nenese nikdo

zodpovědnost. Tak zní vyjádření policie i krajských veterinárních správ. Ty se zabývaly pěti podněty a šesti trestními oznámeními, které loni v listopadu podalo NESEHNUTÍ v souvislosti s úhynem několika tisíc zvířat. K těmto úhynům došlo mezi červnem a srpnem v celkem šesti velkochovech v Jihomoravském, Ústeckém, Královéhradeckém, Pardubickém a Středočeském kraji. NESEHNUTÍ považuje závěry šetření za nepřiměřeně benevolentní vůči chovatelům.

PRO-BIO: [Od poradců ministra očekáváme zejména objektivitu a neprosazování pouze osobních zájmů](#)

Ministr zemědělství ČR Marian Jurečka sestavil svůj poradní tým. Své zastoupení v něm má také PRO-BIO Svaz ekologických

zemědělců, a to prostřednictvím předsedy svazu, Ing. Zdeňka Perlingera.

LEGISLATIVA

Poslanecká Sněmovna

Na své březnové schůzi Sněmovna schválila novelu zákona o ovzduší ve zkráceném procesu, kdy poté, co prošel prvním čtením, schválila zkrácení jeho lhůty pro projednání ve výboru pro životní prostředí o 59 dní, to znamená na jediný, a současně tím efektivně znemožnila účast veřejnosti na tomto projednání (protože pozvánka na schůzi výboru byla zveřejněna až poté, co se konal). Novela nyní jde do Senátu, který ji ovšem původně navrhl, tudíž lze očekávat hladké schválení. Hlavní změnou oproti současnému stavu je, že novela umožňuje vzájemnou „výměnu“ emisních stropů mezi jednotlivými firmami.

Senát

Na své březnové schůzi Senát schválil mj. novelu zákona o obalech

Vláda

Řešení řízení pro porušování směrnice EIA ze strany Evropské Komise bylo jedním z hlavních bodů vládní agendy v březnu. Vládní návrh tohoto řešení spočívá v novele zákona o

posuzování vlivů na životní prostředí, která řeší některé námitky Evropské Komise, nicméně též přináší některé nežádoucí změny, jako např. spojení možnosti neziskových organizací se odvolat ve správním řízení s nutností sesbírat 250 úředně ověřených podpisů. Téma Zelený kruh pečlivě sleduje.

ZAHRANIČÍ

[Výrobci mají osekát emise CO2 z výfuků aut, na řadě jsou alternativní paliva](#)

Evropská unie se definitivně shodla na postupu při snižování emisí CO2 z osobních aut. Podle výrobců jde o velkou výzvu. Zvládnout ji chtějí i díky alternativním palivům. Jednou z cest je stlačený zemní plyn, který je navíc levnější než klasické pohonné hmoty. Podle ministerstva životního prostředí mu ale v cestě stojí ještě zbytek překážek.

[Přetahování o budoucnost OZE v Evropě vrcholí](#)

Pro obnovitelné zdroje energie by v EU neměl platit žádný závazek a podporovat by je státy měly hlavně na poli výzkumu, tvrdí velké elektrárenské firmy. Závazek Evropa naopak potřebuje a mohlo by to motivovat i velké výrobce, odpovídají nevládní organizace. V EU vrcholí vyjednávání před summitem prezidentů a premiérů, který se zaměří na klimaticko-energetickou politiku.

[Rusko může mít zájem o ukrajinský břidlicový plyn](#)

Kvůli krymské krizi se západní společnosti obávají o budoucnost svých projektů na těžbu zemního plynu v Černém moři. Ve hře je ale také osud ložisek břidlicového

plynu, od kterých si už minulá ukrajinská vláda slibovala snížení závislosti na Rusku. Jaký mají břidlicová ložiska potenciál a co je teď čeká?

[Francie zakázala geneticky modifikovanou kukuřici](#)

Francouzské ministerstvo zemědělství zakázalo prodej, používání i pěstování geneticky modifikované (GM) kukuřice MON 810 od americké společnosti Monsanto. Je to jediná odrůda GM kukuřice, která má v současnosti povolení k pěstování v Evropské unii.

[Zahrádkáři se už „semínkového zákona“ obávat nemusejí](#)

Plénium Evropského parlamentu dnes (11. března) zamítlo legislativní návrh Evropské komise o osivech. Europoslanci návrh kritizovali dlouhodobě, nelíbila se jim příliš vysoká administrativní zátěž, kterou by nařízení přineslo. Ta by podle nich dolehla zejména na drobné pěstitele a řadové zahrádkáře.

Nabídky zajímavých akcí na následující měsíce se jen hrnou. Pojdte s námi nahlédnout do seznamu akcí a nezapomeňte si je včas poznačit, ať Vám neutečou!

Lze v současné společnosti prosadit smysluplný protest reagující na společenské krize a civilizační hrozby? Kam se pokusy o zelené alternativy od roku 1989 dostaly? Existují projevy přírody, které vzdorují vědeckému poznání a technologickému uchopení? Různé podoby vzdoru na **EDO 2014** jako brána k tradičnímu diskusnímu setkání **19. 4. – 1. 5.** v Olomouci jsou **tipem kanceláře Zeleného kruhu.**

Kancelář Zeleného kruhu navíc zaujala **mezinárodní konference „Ekonomické limity jaderné energetiky“** která se koná v **úterý 29. dubna od 10: 00** v Autoklubu ČR v Praze. Cílem konference je za účasti zahraničních i českých expertů diskutovat omezení, na která naráží vlády i

CO SI PŘEČÍST

[Klimatické změny by mohly vést k výraznému rozšíření malárie](#)

Globální oteplování by mohlo vést k výraznému nárůstu onemocnění malárií ve výše položených a hustě obydlených oblastech Afriky a Jižní Ameriky. Vyplývá to ze studie vědců z Velké Británie a USA, kterou zveřejnila vědecká revue Science. Podle autorů přináší studie jasné důkazy, že v teplejších letech se malárie přenášená moskyty rozšiřuje do vyšších nadmořských výšek a když se teploty sníží, vrací se do níže položených oblastí.

[Ozonovou vrstvu ohrožují čtyři nové plyny. Stojí za nimi zřejmě člověk](#)

Čtyři nové plyny, zřejmě produkované lidmi, ohrožují podle vědců ochrannou ozonovou vrstvu naší planety. Koncentrace těchto sloučenin v atmosféře jsou zatím malé a nepředstavují bezprostřední nebezpečí, v případě dvou z nich ale rostou znepokojivým tempem. Největší

problém ovšem podle zpravodajského serveru BBC News představuje fakt, že doposud nebyl zjištěn jejich zdroj.

[V recyklaci komunálního odpadu zaostáváme za EU](#)

Množství recyklovaného komunálního odpadu v České republice rok od roku roste, přesto je tímto způsobem využita zhruba jen pětina jeho celkového množství. Česko stále v recyklaci zaostává za průměrem Evropské unie.

[Interseroh: Konec monopolu na sběr odpadů zlevní třídění až o polovinu](#)

Zlevnit sběr separovaného odpadu v České republice chce firma Interseroh Czech a.s.. Podle ní je možné snížit ceny pro obce zhruba o deset procent a celkové náklady na sběr lze prý podle německé zkušenosti srazit až na polovinu. Nový hráč by se na českém trhu objevil po sedmnácti letech monopolu firmy EKO-KOM.

[Loni se v ČR vybralo nejvíce použitých baterií od začátku odběru](#)

Loni se v České republice vybralo nejvíce použitých baterií a akumulátorů od roku 2002, kdy začal fungovat zpětný odběr. Češi poprvé odevzdali k recyklaci přes tisíc tun použitých baterií, což však stále tvoří necelou třetinu celkového prodaného množství. Uvedla to nezisková společnost ECOBAT, která v ČR zpětný odběr a recyklaci přenosných baterií zajišťuje. Objem zpětně vybraných baterií v ČR podle jejích statistik každoročně vzrůstá.

[Ministr Brabec chce víc peněz za vytěžené uhlí](#)

Richard Brabec (MŽP): „Můj cíl je zvýšit tuto úhradu a dostat ji do obcí. Obyvatelé obcí jsou bití. I když jsou zaměstnání, poškozují to životní prostředí. Obce by z toho měly více profitovat, jak kraj, tak obce by z těžby měly dostávat daleko víc peněz.“

[Rozhovor s Janem Mládkem, ministrem průmyslu a obchodu](#)

Ministr Mládek (ČSSD): "A pokud by měl být zbourán celý (Horní Jiřetín), trvám na vypsání referenda.". Referenda netřeba, pokud by "bylo nutné zbourat jen část obce". O zničení části Horního Jiřetína má, podle Mládka, rozhodnout vláda, o případné likvidaci zbytku pak obyvatelé Ústeckého kraje.

[Greenpeace: Co se skrývá v konzervě tuňáka?](#)

Ode dneška se můžete při nákupu tuňákových konzerv rozhodovat

odpovědně. Pomůže vám v tom [nový průvodce Greenpeace](#), který hodnotí tuňákové konzervy na českém trhu od nejšetrnějších až po ty nejméně šetrné.

[Greenpeace: Nahlédněte za sprchový závěs a dozvíte se vše o špinavém tajemství P&G!](#)

Procter & Gamble se hrdě hlásí k tomu, že téměř 5 miliard lidí na celém světě používá jejich produkty, mezi nimi také šampon proti lupům Head & Shoulders. Co ale není až tak krásně čisté je skutečnost, že P&G dělá z těchto lidí za jejich zády součást environmentálního skandálu.

[Kácení lesů ve východní Evropě má katastrofální rozměry](#)

V údolí Pojarna v srdci rumunských Karpat přerušuje ticho jen zurčení řeky. Avšak okolní hory se podobají bitevnímu poli, neboť jsou obětí divokého odlesňování, které ve východní Evropě nabývá stále hrozivější podoby. "Ti, kdo to udělali, sem přijeli s rypadly a zničili i ty nejmladší stromky," rozčiluje se Gheorghe Ridichie z ministerstva vodního a lesního hospodářství a ukazuje na strmé svahy poseté pařezy.

[JAR použije Buffettovy miliony na boj proti pytlákům nosorožců](#)

Jihoafrická republika začne v boji proti pytlákům decimujícím populaci tamních nosorožců využívat postupy, které k ochraně hranic před ilegálními přistěhovalci z Mexika používají Spojené státy. Nový plán bude podle agentury AP financován z příspěvku syna amerického

magnáta Warrena Buffetta. Howard Buffett věnuje JAR na ochranu nosorožců téměř 24 milionů dolarů (bezmála půl miliardy Kč).

[V Posázaví vzniknou dvě nové naučné stezky](#)

V Posázaví vzniknou do června příštího roku dvě nové naučné stezky. Po první se lidé dostanou k rozhledně Špulka u Lbosína, druhá je provede Týncem nad Sázavou a jeho okolím. Nové procházkové trasy budou vybudovány díky dotacím ze strategického plánu Leader financovaného z evropských peněz, sdělila Jaroslava Tůmová z obecně prospěšné společnosti Posázaví.

[Ve středních Čechách přibudou tři nové přírodní památky](#)

Ve středních Čechách přibudou tři nové přírodní památky. Zvýšenou ochranu získá Břežanské údolí v okrese Praha-západ, Smradovna na Kladensku a Polabí u Kostelce na rozhraní Mělnicka a Prahy-východ. Rozhodli o tom krajszí radní. Pro přípravu nově vyhlášených přírodních památek bylo využito peněz z Operačního programu Životní prostředí, sdělila ČTK mluvčí hejtmanství Nicole Mertinová.

[Exoti naší přírody](#)

Při toulkách přírodou se setkáváme s mnoha živočichy a rostlinami. Některé z nich vnímáme už jaksí podvědomě jako každodenní součást našeho života a nevěnujeme jim moc pozornosti. Občas se nám však stane, že narazíme na druh, který nás zaujme hned na první pohled. Vydejte

se spolu s námi na exkurzi do naší přírody. Budeme v ní hledat „exoty“ naší živočišné a rostlinné říše...

[Menstruační kalíšek z pohledu muže: ženy, nesahejte nám na naše kastroly](#)

Dámy, menstruační kalíšek: možná už ho doma máte, nebo právě brouzdáte po e-shopech a už jen vybíráte ten správný odstín. Klidně. Rozhodně souhlasím s tím, že se to vyplatí, nevznikají hromady odpadů a je to pro vás i pohodlné. Ale jedno mějte na paměti: nesahejte nám na naše kastroly!

[Glopolis: Měsíčník MaPPP - Březen 2014](#)

V březnovém vydání MaPPPu se dozvíte, že na výrobu jednoho kila bramborových lupínků potřebujete 4 kg brambor. MaPPP vám dá také nahlédnout, co se děje i jinde ve světě, tentokrát na severu Afriky. K plýtvání potravin tam dochází ještě dávno předtím, než se jídlo dostane do kontaktu se spotřebitelem. Lepší skladování a zpracování potravin ale může zabránit jejich plýtvání a zároveň by bylo také skvělou možností pro venkovské obyvatelstvo dosáhnout větších zisků z vlastní produkce.

NA CO SE PODÍVAT

[Když se odpad změnil v poklad: v Praze vzniká recyklační dílna Zdrojovna](#)

Věci, které by skončily na sběrném dvoře, na půdě, ve sklepě, nebo popelnici mohou dostat ještě druhou šanci. Dát jim ji chce parta mladých lidí, zakladatelů pražské recyklační dílny s názvem Zdrojovna.

[Aktivista, stavaři, obyvatelé a Dál nic](#)

Na dálnici D8 do německého Saska zbývá 16 posledních nedostavěných kilometrů. Tento nevybudovaný úsek dálnice od sebe odděluje nejen obce Lovosice a Řehlovice v Ústeckém kraji, ale nesmiřitelně rozděluje i místní občany, stavaře a ekologického aktivistu. Hlavní hrdiny filmu Dál nic dokumentaristy Iva Bystřičana.

ČSOP Veronica: [Libí se Vám činnost Ekologického institutu Veronica?](#)

Nemáte čas nám pomoci jako dobrovolník, ale přesto nás chcete podpořit? Přidejte se k nám do [Klubu přátel Veronica](#) nebo institut podpořte jednorázově či ho podpořte prostřednictvím [e-obchodu](#). Naleznete v něm pestré spektrum knížek, časopisů, brožurek, samolepek, antikvariátní knihy a mnoho dalšího. Nabízíme v něm rovněž velké množství [vzdělávacích materiálů zdarma](#). Za poskytnutou podporu upřímně děkujeme.

STUŽ: [Záznam z besedy Dr. Cimického na téma Stres a stresové selhání](#)

Valné shromáždění STUŽ bylo doplněno velmi příjemnou přednáškou dr. Cimického na téma stres a stresové setkání, kterou si zde můžete poslechnout ze záznamu.

KDE SEHNAT PENÍZE

[Grantová výzva: Aktivní občan 2014](#)

Fond Otakara Motejla a Nadace Karla Janečka vyhlašují společnou grantovou výzvu Aktivní občan 2014. Grant získají organizace i jednotlivci, kteří ve své komunitě pomohou vyvolat hlubší zájem o

věci veřejné, zvýší povědomí občanů o fungování a financování státní správy a samosprávy a přispějí k vzájemné občanské spolupráci. Uzávěrka na podání žádostí o grant: 14. dubna 2014 (do 24:00).

[Národní program ČSOP Ochrana biodiverzity](#)

Český svaz ochránců přírody vyhlásil výběrové řízení programu Ochrana biodiverzity 2014, program je otevřený a mohou se do něj hlásit jakékoli spolky.

Nadace VIA: [Fond místních iniciativ – Rychlé granty \(2014\)](#)

Za pomoci Rychlého grantu můžete upozornit na aktuální problematickou situaci, pružně a důrazně zareagovat na veřejné dění a/nebo získat odborné podklady pro alternativní řešení problému. Aniž bychom se klonili k jedné nebo druhé straně sporu, podporujeme především otevřenou věcnou diskusi o tématech veřejného zájmu v konkrétních kauzách.

AKCE

Zelený kruh: [Science café - Věříme ve změnu klimatu?](#)

Zelený kruh vás zve na kávu s vědci a vědkyněmi na téma: Věříme ve změnu klimatu? Jaký je dopad klimatických změn na lidskou psychiku a proč na přírodní katastrofy lidé nereagují racionálně? KDY: pondělí, **28. dubna**, 18:00, KDE: Langhans – Centrum Člověka v tísní, Vodičkova 37, **Praha**, S KÝM: PhDr. Jan Krajhanzl, Ph.D. (ekopsycholog a sociální psycholog, se kterým si můžete přečíst náš rozhovor

výše) a Mgr. Barbora Urbanová (koordinátorka Klimatické koalice).

Sdružení Krajina: [Akce 2014](#)

Jaro se hlásí, diáře se plní. Sledujete-li **termíny akcí**, které Sdružení Krajina pořádá, nebo kterých se účastní, můžete si poznamenat následující: **sobota 26.4.** akce na úklid úvozu s názvem Důlica v Počítkách (časem by zde mohlo vzniknout hezké místo pro setkávání v přírodě), **sobota 24.5.** tradiční botanická vycházka (letos pravděpodobně zaměřená nejen na rostliny).

Veronica: [Zero Carbon Britain](#)

Ekologický institut Veronica srdečně zve na přednášky Tobi Kellnera z Centre for Alternative Technology ve Velké Británii na téma Zero Carbon Britain. Zero Carbon Britain je radikální dekarbonizační strategie pro Spojené království. Navrhuje výrazné snížení spotřeby energie, dramatické zvýšení výroby energie z obnovitelných zdrojů a zásadní změnu ve využívání půdy a stravovacích zvyků obyvatelstva. Ukazuje, jak by mohla Velká Británie dosáhnout nulových emisí skleníkových plynů bez spoléhání se na dovoz elektřiny či biomasy. Termíny: [úterý 1. dubna 9,30 -12,30 - Brno](#), nebo [úterý 1. dubna 15,20 - 16,50 - Brno](#), nebo [pátek 4. dubna 9,30 - 12,30 - Praha](#).

[EDO 2014](#)

>>TIP Zeleného kruhu<<

Blíží se Ekologické dny Olomouc 2014! Ve dnech **19. 4. – 1. 5.** na téma "Vzdor a soumrak alternativ?" Různé podoby vzdoru

na EDO 2014 jako brána k tradičnímu diskusnímu setkání v **Olomouci**.

Veronica: [Jarní dovolená v Bílých Karpatech](#)

Výlet na Moravské Kopanice do obce Žitková, kde působily tajemné Žitkovské bohyně v doprovodu místní obyvatelky, bylinkový a řemeslný workshop, prohlídka ukázkové přírodní zahrady, zoologická vycházka, návštěva ovčí farmy, exkurze po hostětínských projektech, koncert pod širým nebem a další aktivity jsou pro vás připraveny během Jarní dovolená v **Bílých Karpatech** v termínu **24. - 27. 4. 2014**.

Jihočeské matky, Calla, Hnutí DUHA: [Nuclear Energy Conference 2014: Ekonomické limity jaderné energetiky](#)

Mezinárodní konference

>>TIP Zeleného kruhu<<

„Ekonomické limity jaderné energetiky“ se koná v úterý 29. dubna od 10 hodin ve Smetanově sále Autoklubu ČR v Praze. Cílem konference je za účasti zahraničních i českých expertů diskutovat omezení, na která naráží vlády i investoři při uvažování o stavbě nových reaktorů nebo rekonstrukci stávajících. Pozvání na konferenci přijala celá řada zajímavých osobností.

Calla: [Kroužkování u rybníka Lusný](#)

Sdružení Calla zve všechny zájemce o přírodu na první letošní přírodovědnou vycházku s názvem "Kroužkování u rybníka Lusný" s ornitologem Petrem Veselým, která proběhne **v neděli 13. dubna**. Součástí vycházky budou ukázky odchytu a

kroužkování ptáků. Sraz účastníků je v **9:30** na zastávce českobudějovické MHD **Nové Třebotovice**.

Auto*mat: [Do práce na kole 2014](#)

Přidejte se do soutěže Do práce na kole a vyhrajte! Do práce na kole je týmová soutěž o ceny, která probíhá v květnu. Díky pravidelné jízdě si zpříjemníte svůj den a rozjedete svůj pracovní koloktív. Vyplňte registrační formulář do 30. dubna a od 1. do 31. května šlápněte do pedálů.

Hnutí Brontosaurus: [Máme rádi přírodu: Já přírodě pomáhám!](#)

Bronosaurus vyhlašuje 20. ročník soutěže Máme rádi přírodu na téma „Já přírodě pomáhám!“. Rozhodli jsme se téma soutěže dále nerozdělovat do dalších podtémat. Máte tak jedinečnou možnost přijít s Vaším originálním nápadem, zlepšením, pomocí. Každý má jiné možnosti a schopnosti, ale někdy právě ty malé, nenápadné činnosti mohou změnit hodně. Ať už rádi malujete, píšete či fotíte, těšíme se na Vaše výtvary. Uzávěrka soutěže je **1. května 2014**.

[Uklidme Česko](#)

Zapojte se do chystané úklidové akce "Uklidme Česko", která navazuje na mezinárodní iniciativu "Let's Do It!". Úklid Česka proběhne ve dnech **16. - 17.5.2014**. Spolupracovat můžete jako místní organizátor či dobrovolník. Vítání jsou všichni, které myšlenka "Uklidme Česko" oslovila a chtějí se do realizace projektu aktivně zapojit.

Hnutí Duha: Nižší účty, nová pracovní místa a méně znečištění

Seminář s názvem Nižší účty, nová pracovní místa a méně znečištění. Politické špičky ČSSD budou diskutovat o parametrech návrhu nového zákona o snižování závislosti na fosilních palivech, který předložilo Hnutí DUHA v rámci iniciativy Velká výzva. Akce se uskuteční **v úterý 21. května od 16.00 hodin** v Poslanecké sněmovně, **v Praze**.

[Lidé a krajina III. Evropská úmluva o krajině v praxi](#)

Dvoudenní mezinárodní seminář, který je koncipován jako diskusní fórum s cílem sdílení myšlenek a zkušeností z implementace Evropské úmluvy o krajině. Seminář Lidé a krajina III. – Evropská úmluva o krajině v praxi se uskuteční ve dnech **29. - 30. Května 2014** v Multifunkčním centru v Lednici na Moravě a je organizován Mendelovou univerzitou v Brně a jejími projektovými partnery.

Dopravní federace, Hnutí DUHA: [Výzva - Lepší mytné pro kamiony](#)

Mnoha městy a obcemi se valí řady kamionů. Na rozdíl od dálnic totiž na obyčejných silnicích nehradí mytné, a proto placené úseky objíždějí. Jsou nebezpečné pro běžné motoristy a poškozují naše zdraví hlukem i výfukovými plyny. Připojte se k výzvě, napište i vy ministři, že kamiony do obcí nepatří! Nyní se rozhoduje o budoucí podobě mytného.

Konopa: [AKCE 100 KYTEK aneb Pěstujte konopí beze strachu](#)

Od roku 1999 je u nás možné pěstovat odrůdy konopí setého s obsahem THC do tři desetin procenta. A od stejného roku Konopa připravuje Akci 100 kytek aneb Pěstujte konopí beze strachu. Konopí do Vaší zahrádky můžete objednávat již nyní. Konopa vám garantuje certifikované osivo, letos maďarské dvoudomé odrůdy *Tiborszallási*. Jak pěstovat a konopí co nejlépe zužítkovat vám poradí připojený leták. Tak neváhejte a objednávejte. Jaro je tady! Akce 100 kytek začíná **26. března a končí 30. května!** Všem, kteří se přihlásí k členství v Klubu Konopa do konce května, zašleme balíček 100 kytek ZDARMA!

Na přípravě obsahové části jednotlivých sekcí se podíleli, Aleš Ziegler, Kateřina Vondrášová, Pavel Bláha a Pavla Vachová.

Rozhovor vedla Júlia Sokolovičová

Úvodní fotografii poskytl Ondřej Bultas

Projekt, v jehož rámci je Zpravodaj připravován, byl také finančně podpořen:

PRÁCE

Hnutí Duha: [Dobrovolní spolupracovníci](#)

Hnutí DUHA zaměstnává asi čtyřicet lidí. Naše práce se ale neobejde bez pomoci desítek dobrovolných spolupracovníků. Přicházejí do brněnské a pražské kanceláře, do místních poboček v jednotlivých městech nebo na příležitostné akce. Podílejí se na nejrůznějších úkolech – někteří jen pár hodin měsíčně, jiní třeba každý den. Můžete k nim patřit také vy.

Střevlík: [Ekonom/ekonomka](#)

Ředitel Střediska ekologické výchovy Libereckého kraje, příspěvková organizace vypisuje výběrové řízení na pracovní pozici ekonom / ekonomka.